

***Må tidligst offentliggøres, når talen er holdt
Det talte ord gælder***

Formand for Dansk Skoleforening for Sydslesvig Udo Jessen Ved mødet på Treja Danske Skole Lørdag den 10. juni 2023 kl. 13:00

Tak for invitationen og muligheden for at holde en lille tale på denne for mindretallet vigtige dag.

Et element i det danske mindretalssamfund, ja i hele samfundet omkring os, i Danmark og andre steder er fundamentet for et fungerende civilsamfund, Og dette er det frivillige engagement! Mindretallet kan kun fungere og være levende, vise mangfoldigheden med mange frivillige engagerede mennesker. Foreningerne kan købe sig til meget – fagfolk til administration, lærer, præster, pædagoger, osv, osv. men hvad ville vi være uden skolearrangementer, sommerfester, julemarkeder og som det helt store event – Årsmøde – hvis ikke der var de mange frivillige mennesker som stod bag festdagen.

Frivilligheden og fællesskabet er fundamentet i vores mindretal.

I skoleforeningen har vi lige haft valg til samarbejdsråd og fællesråd og selv om der igen var mere end 600 mennesker der var klar til at tage ansvar og frivilligt arbejde så kan vi mærke at der ikke alle steder ligefrem var lagt op til kampvalg. Fremmødet var lidt lala og det betyder, at der næste gang skal forandres på det motiverende forarbejde fra foreningssiden.

Jeg brugte nu skoleforeningen som et eksempel men vi ved alle, vi kan læse det i avisen, vi oplever det selv, at det konkrete frivillige mindretalsarbejde i Sydslesvig mange steder ikke længere er så stærkt som før i tiden og dermed trænger til hjælp. Forandrede samfund med forandrede livstile, behov og krav kan ikke længere betjenes med "vi plejer" og "pligt". Det er en erkendelse alle må nå frem til.

Forandringer i basis strukturen er derfor ikke et letkøbt svar på udfordringer, men en nødvendig tilpasning til de reelle forhold i vores moderne samfund.

Vi kan se og opleve rundt omkring i vores institutioner, at der ikke er mangel på engagerede mindretalsmennesker, men at måden til at engagere sig har forandret sig. Også det kan ses i både det omgivende tyske samfund og nord for grænsen i Danmark. Formaliseret frivilligt arbejde med kassererposter og formaliserede bestyrelsesarbejde som sådan er ikke det mest eftertragtede frivillige arbejde. Så må det arbejde forandres!

Skoleforeningen er ved at forandre sig og fællesrådet har givet mandat til, at gå ind for forandring også på det større plan i mindretallet. Så lad os tænke på Sydslesvig og åbne op om forandringer og fornyelser. Skoleforeningen er parat til at give en hånd (også økonomisk, det har vi meldt ud før) for at fremtidssikre det kulturelle mindretalslivet i Sydslesvig, der hvor det er truet.

Forandring og fornyelse er ingen ord, man burde være bange for. Tværtimod så er det den eneste

chance for at bevare og fremtidssikre mange ting.

Tænker vi på mindretallet som helhed og ønsker vi at bevare det folkelige engagement båret mindretal i hele Sydslesvig, så skal vi alle se vores ansvar og så skal der ærlighed og åbenhed til. Tusindvis af passive medlemmer i en statistik giver os på lang sigt ingen styrke- tværtimod.

Årsmødet som vi fejrer i disse dage, er det bedste tegn for, at fornyelse og forandring måske er påtrængt.

Årsmødet er efter min forståelse mange steder blevet til et åbent mødested mellem mindretallet og det omgivende samfund og den dag vor vi med al den symbolkraft som det danske flag kan byde på, viser vores tilhørsforhold til Danmark. Men behøver vi at holde fast i en struktur som blev lagt i det forgangne århundrede, det gamle årtusind- taler, taler taler? Påtvungne taler, for uden en politisk årsmødetale må det ikke kaldes for et årsmødearrangement. I gamle dage samles der ca. 60 mennesker i de små distrikter til taler, politisk markering, gymnastikopvisning og orkestermusik. I dag samles der i mange små distrikter 100 – 150 mennesker, glade familier med børn, naboer, venner fra nord, til et super dejligt dansk årsmøde som er en familiefest – en sommerfest. Hygge, snak, musik, fællesskab – alt under dannebrog og med dansk mindretalssjæl.

Skoleforeningens børn fylder rigtig meget på årsmødesammenkomster rund omkring og sikrer dermed at deres forældre og bedsteforældre også møder talrigt op. Stor tak for det.

Jeg har flere gange været i Treja til årsmødet, så jeg ved, at bestyrelsen og andre frivillige har lagt et stort arbejde i, at alle skal føle sig godt tilpas og får en god oplevelse. Frivillige som nærmest overalt i Sydslesvig står for kaffe og kage, salater og alt arbejde bag kulisserne. Skoleforening giver også en lille hånd og hele arrangementet finder sted her på skolen. Tak for den store indsats som ydes fra alle som danner grundlaget til en dejlig Årsmødefamiliesommerfest i dag.

Frivillighed, forandring og fornyelse er fro mig tre ting der betinger hinanden.

Vejret er med os i dag – bestes Dänenwetter – så slut med talen, jeg ønsker et godt årsmøde og tak for opmærksomheden.